

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobců: **a) G. K., b) nezl. A. N., c) nezl. Z. Y., d) nezl. J. N.**, žalobci b) až d) zastoupeni žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní, zastoupeni JUDr. Radanou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Brno, Hlinky 142a, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2006, č. j. OAM-752/VL-20-05-2006, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 3. 2008, č. j. 56 Az 7/2008 - 90,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatelů, advokátce JUDr. Radaně Pekárkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 16 708 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelů nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadli žalobci v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2006, č. j. OAM-752/VL-20-05-2006. Tímto rozhodnutím nebyla žalobcům k jejich žádosti udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud vycházel při svém rozhodování z názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v rozsudku ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 88/2007 - 67, kterým byl jeho původní rozsudek ve věci žalobců (ze dne 21. 6. 2007, č. j. 56 Az 361/2006 - 45) zrušen. Podle názoru Nejvyššího správního soudu žalovaný dostatečně zjistil skutečný stav věci,

plně vytěžil informace, které si opatřil jako podklady pro své rozhodnutí, a aplikoval relevantní ustanovení zákona o azylu. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu (jádro potíží žalobců v zemi původu) je legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob a nelze jej považovat za výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. ve vztahu k žalobcům za pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Tomuto požadavku se žalobci nepodřídili, a byli tudíž vystaveni oprávněné pozornosti státních orgánů. Pokud pak místní policisté překročili své pravomoci a žádali po žalobcích úplatek, měli se žalobci obrátit na příslušné nadřízené státní orgány. V korupčním jednání policistů pak rovněž nelze spatřovat pronásledování ve smyslu ustanovení zákona o azylu, neboť bylo vedeno důvody zcela zjevnými a proto azylově irelevantními. Veden tímto názorem krajský soud žalobu žalobců zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu se ohradili žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížností. Přestože Nejvyšší správní soud již judikoval, že zákoný požadavek registrace náboženských skupin v Kazachstánu je legitimní a nelze jej považovat za porušování lidských práv, jsou stěžovatelé toho názoru, že tento závěr je možné učinit až na základě zjištění, jaké jsou konkrétní podmínky registrace. Zda tyto ve svém důsledku nepředstavují porušení práva na svobodu vyznání a zda při vynucování jejich dodržování ze strany státních orgánů nedochází k pronásledování. K přesvědčení, že je tomu tak, vede stěžovatele skutečnost, že při registraci vyžadují státní orgány údaje jako např. bankovní spojení. Kontrola dodržování předpisů pak nemůže podle stěžovatelů spočívat ve svévolném nátlakovém jednání, popř. v zatýkání. Postup správního orgánu, jakož i soudu, které sice nátlak na stěžovatele připustily, avšak zlehčily jej odkazem na překročení pravomoci policie, odporuje shromážděným informacím, podle kterých jsou pronásledování a diskriminace v těchto případech možné a podle nichž je korupce v Kazachstánu velkým problémem. Stěžovatelka a) pak výslovně odkazovala na to, že jí policisté vyhrožovali odebráním dětí, zatčením manžela a psychiatrickou hospitalizací v případě, že si bude stěžovat. Výhrůžkami policistů odůvodňujícími obavy z návratu do země původu se ani správní orgán ani soud nezabývaly.

Z informací o zemi původu stěžovatelů vyplývá, že státní orgány zde postupují vůči členům náboženských skupin vyznávajících tzv. čistý islám nestandardně; Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2005 hovoří o obchodu s dětmi. Tato informace může být podle stěžovatelů logickým doložením důvodné obavy stěžovatelky a) z odebrání dětí, kterým jí bylo vyhrožováno. Tato výhrůžka je navíc velmi závažná z hlediska mezinárodně zaručovaných práv dětí a správní orgán se jí měl zabývat. Podle stěžovatelů nelze vystavit nezletilé dítě nebezpečí jen na základě toho, že obava je hypotetická. Jedná se o skutečnost významnou pro posouzení otázky udělení mezinárodní ochrany, humanitárního azylu, a zejména doplňkové ochrany, a neměla být proto žalovaným, jakož i následně soudem pominuta.

Dalším důvodem kasační stížnosti je podle stěžovatelů nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů, neboť nebyli vyslechnuti všichni žadatelé, i když vzhledem ke svému věku byla žadatelka b) pohovoru schopna. V této souvislosti odkázali stěžovatelé na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 85/2005. Stěžovatelka b) měla být vyslechnuta jednak ohledně svých vlastních obav a potíží, jednak jako potvrzení

výpovědi stěžovatelky a), kterou správní orgán označil za nedůvěryhodnou. Žalovaný tedy zjevně nezjistil stav věci, o kterém by nebyly pochybnosti.

Řízení před soudem je dále podle stěžovatelů zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí o věci samé, neboť krajský soud zamítl návrh na provedení důkazů – novinových článků svědčících o pronásledování souvěrců stěžovatelů. Jako důvod tohoto postupu soud uvedl, že s ohledem na jejich obsah nikterak neovlivní rozhodnutí ve věci. K takovému závěru by však soud mohl dospět až po jejich provedení.

Přijatelnost kasační stížnosti spatřují stěžovatelé v možném porušení Úmluvy o právech dítěte [možné ohrožení v případě návratu do země původu; porušení procesních práv stěžovatelky b)] a dále v možném dopadu nesprávného posouzení věci na další příslušníky rodiny, kterým by mohla být udělena mezinárodní ochrana či doplňková ochrana v případě, že by stěžovatelům bylo vyhověno. Krajský soud se podle stěžovatelů dostatečně nevypořádal s poměrně rozsáhlými a konkrétními argumenty v žalobě a nezohlednil námitky týkající se postupu žalovaného, v jehož důsledku došlo k odepření práva stěžovatelů na soudní ochranu a na spravedlivý proces. Ze strany soudu se jedná o procesní porušení takové intenzity, že rovněž přesahuje vlastní zájem každého ze stěžovatelů. Důvodem přijatelnosti je nakonec i odchýlení od rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 58/2005.

Z uvedených důvodů stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Při rozhodování o kasační stížnosti stěžovatelů musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Předně tak zkoumal, je-li kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Postavením vyznavačů tzv. čistého islámu v

Kazachstánu včetně problematiky ochrany práv dítěte se již Nejvyšší správní soud dříve meritorně (přímo ve vztahu k rodině stěžovatelů) zabýval v rozsudcích ze dne 5. 12. 2007, č. j. 3 Azs 88/2007-67; z téhož dne, č. j. 3 Azs 89/2007 - 68; a zejména pak v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73 (všechny dostupné na www.nssoud.cz); obecně k zásadě *non refoulement* srov. např. rozsudek ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, www.nssoud.cz.

Pokud jde o další tvrzené důvody přijatelnosti podané kasační stížnosti, ani tyto neshledal Nejvyšší správní soud opodstatněnými. Obecný odkaz stěžovatelů, podle něhož byli postupem krajského soudu zkráceni na svém právu na soudní ochranu, je zcela nepodložený; Nejvyšší správní soud neshledal v řízení před krajským soudem jakýchkoliv procesních či jiných pochybení. Nepřípadné je rovněž tvrzení, že se krajský soud odchýlil od judikatury zdejšího soudu, nevytkl-li správnímu orgánu, že nevyslechl rovněž stěžovatelku b). Hodnocení otázky, kdy je výslech nezletilého na místě, a kdy nikoli, je vždy závislé na konkrétních okolnostech případu (které byly v dovolávané věci krajně odlišné - nezletilá zde měla být obětí pokusu o znásilnění), a ze závěrů čtvrtého senátu učiněných v dovolávaném rozsudku proto nelze vyvozovat jakákoli automaticky uplatnitelná pravidla.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost dle ust. § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatelů náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 13 440 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 14 040 Kč. Protože je ustanovená advokátka plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 2668 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 16 708 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatelů nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu